

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 27 augustus 2026 met nummer
in de zaak met rolnummer

Verzoekende partijen

- 1.
- 2.

vertegenwoordigd door advocaat , met
woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

vertegenwoordigd door advocaat , met
woonplaatskeuze te

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partijen vorderen door neerlegging van een verzoekschrift in het digitaal platform op 27 april 2025 de vernietiging van de beslissingen van de gewestelijke entiteit van 26 maart 2025 met nummers , waarmee hen elk een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 1.750 euro wegens schending van artikel 16.6.1, §2, 1° van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM). Er wordt hen met name verweten dat ze opzettelijk hebben nagelaten om tijdig uitvoering te geven aan het besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 25 juli 2019 met nummer , op basis waarvan ze tegen uiterlijk 15 maart 2020 een ontbost terrein van ongeveer 7.100 m² moeten herbebossen met driejarig bosplantsoen van inheems loofhout in een plantverband van 2x2,5 meter.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in. Verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in.

Partijen worden opgeroepen voor de openbare zitting van 16 juli 2026. Ze stemmen in met het schriftelijk behandelen en in beraad nemen van de vordering (conform artikel 41, §3 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges).

III. Feiten

1.

Op 24 maart 2020 stelt een natuurinspecteur O.G.P./gewestelijke toezichthouder voor het Agentschap voor Natuur en Bos te _____ (hierna: verbalisant), op een terrein te _____ dat volgens het gewestplan is gesitueerd in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en nabij het VEN-gebied _____ lastens verzoekende partijen het volgende vast:

“ ...

Aanleiding:

Controle van de uitvoering van _____ Voor 15 maart 2020 dienden de percelen terug aangeplant te worden met driejarig bosplantsoen van inheems loofhout in een plantverband van 2x2,5 meter.

Vaststellingen:

Op dinsdag 24 maart 2020 omstreeks 12:12 uur begeven wij ons ter plaatse naar de betrokken percelen teneinde de uitvoering van de bestuurlijke maatregel te controleren. We stellen vast dat er over de volledige oppervlakte gras werd ingezaaid. Er werden geen bomen aangeplant. De opgelegde bestuurlijke maatregel werd dus niet uitgevoerd. De feiten werden reeds uitvoerig beschreven in het proces-verbaal met notitienummer _____.

Verklaring/Verhoor:

Betrokkenen werden reeds verhoord aangaande de feiten en de oplegging van het besluit houdende bestuurlijke maatregelen op 17 juli 2019.

Besluit Houdende Bestuurlijke Maatregelen (BHBM):

Omdat de bestuurlijke maatregel met kenmerk _____ niet werd uitgevoerd, wordt er een nieuwe bestuurlijke maatregel met dwangsom opgelegd teneinde de percelen alsnog te laten

herstellen tot bos. Het perceel dient volledig herbebost te worden met bosplantsoen van inheems loofhout in een plantverband van 2x2,5 meter. Deze maatregel dient uitgevoerd te worden voor 31 december 2020. Indien er na deze datum niet werd aangeplant zal er een dwangsom beginnen te lopen.

...

Betrokkenen hebben op 12 augustus 2019 via hun advocaat een administratief beroep ingediend tegen _____ bij de minister van Omgeving. Dit beroep werd op 8 november 2019 ongegrond verklaard door de minister en de bestuurlijke maatregel werd hierbij bevestigd. ...

De ontboste oppervlakte bedraagt zo'n 7100 m².

..."

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal met nummer _____, dat op 15 april 2020 wordt afgesloten (hierna: PV) en op 16 april 2020 wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partijen met een aangetekende brief met ontvangstbewijs.

De verbalisant legt in het kader van de opmaak van het PV op 8 april 2020 lastens verzoekende partijen een nieuw besluit houdende bestuurlijke maatregelen met nummer _____ op, waarbij ze de eerder opgelegde bestuurlijke maatregelen op straffe van een dwangsom tegen uiterlijk 31 december 2020 moeten uitvoeren.

Er wordt nog opgemerkt dat verzoekende partijen op 17 januari 2020 tegen het ministerieel besluit van 8 november 2019, waarmee hun bestuurlijk beroep tegen de initiële bestuurlijke herstelmaatregel van 25 juli 2019 is verworpen, tevergeefs ook jurisdictioneel beroep hebben ingesteld bij de Raad van State. De Raad van State heeft met het arrest van 28 oktober 2021 met nummer _____ akte heeft genomen van de afstand door verzoekende partijen van hun beroep op 27 augustus 2021, in het licht van het voor hen ongunstig advies van het auditoraat, nadat hun vordering tot schorsing is verworpen met het arrest van 18 mei 2020 met nummer 247.571. Er wordt ook nog opgemerkt dat de gewestelijke entiteit voor het wederrechtelijk rooien van het bos op het terrein aan elk van verzoekende partijen een bestuurlijke geldboete van 1.750 euro heeft opgelegd, die ze hebben betaald.

2.

Op 13 mei 2020 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 11 mei 2020 dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

3.

Op 9 juli 2020 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partijen op de hoogte van haar voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen. Ze nodigt hen ook uit om een schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, en biedt hen de mogelijkheid om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partijen dienen op 21 juli 2020 bij de gewestelijke entiteit een schriftelijk verweer in, zonder vraag om te worden gehoord, waarbij ze verzoeken om in afwachting van de uitkomst van de lopende procedure bij de Raad van State tegen het besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 25 juli 2019 met nummer _____ vooralsnog geen boete op te leggen. In navolging hiervan melden ze op 18 januari 2021 dat de offerte voor het benodigde plantgoed op 15 januari 2021 is ondertekend, waarbij ze wijzen op een vertraging door de ontstentenis van afdoende plantgoed, terwijl ze op 3 februari 2021 melden dat het terrein is herbebost.

4.

De gewestelijke entiteit legt op 26 maart 2025 een bestuurlijke geldboete op, waarvan eerste verzoekende partij op 26 maart 2026 middels zijn e-box en tweede verzoekende partij op 28 maart 2025 met een aangetekende brief in kennis worden gesteld. Dat zijn de bestreden beslissingen.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste, tweede en derde middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partijen stellen in essentie dat er geen milieumisdrijf voorlegt, dat hen als overtreder kan worden toegerekend en waarvoor hen een bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd bovenop de eerder opgelegde geldboete voor het rooien van het bos op de percelen. Ze betwisten met name vooral dat ze opzettelijk nalieten om de hen opgelegde bestuurlijke maatregel tot herbebossing van hun ontboste percelen tijdig uit te voeren, in het kader waarvan ze wijzen op de procedure bij de Raad van State tegen deze bestuurlijke maatregel en de uitvoeringsmoeilijkheden door de coronapandemie, de beschikbaarheid van plantgoed en de korte periode waarbinnen de bomen kunnen worden aangeplant.

In een eerste middel, onder de titel 'de omstandigheden van de overtreding en de tweede administratie boete', stellen ze dat ze de opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel zowel bij de bevoegde minister als bij de Raad van State hebben aangevochten omdat er volgens hen geen sprake was van het rooien van een bos zonder vergunning en ze hiervan alleszins niet op de hoogte waren, maar dat ze finaal nog tijdens de procedure voor de Raad van State afstand hebben gedaan van hun beroep. Ze merken op dat ze ondertussen de nodige stappen hebben ondernomen om de bestuurlijke maatregel uit te voeren, waarna ze de bomen zodra dit mogelijk was in het licht van de coronamaatregelen, de beschikbaarheid van plantgoed en de plantperiode hebben aangeplant en de boete voor de wederrechtelijke ontbossing hebben betaald. Ze stellen dat ze op het ogenblik van de brief van de gewestelijke entiteit van 8 juli 2020 houdende de opstart van de bestuurlijke boeteprocedure, die heeft geleid tot de bestreden boete, nog tot uiterlijk 31 december 2020 tijd hadden om over te gaan tot heraanplant, en ze hierop tijdens de bestuurlijke boeteprocedure ook hebben gewezen. Ze stellen dat ze de nodige schikkingen hebben genomen om over te gaan tot aanplant 'zodra dit 'kon en verantwoord was', en dat het voltooien van de aanplant op 11 februari 2021 de uiterste termijn met slechts 42 dagen overschreed en was te wijten aan overmacht door de weersomstandigheden en de verstoorde de aanvoer van het plantgoed.

In een tweede middel, onder de titel 'eenheid van opzet - non bis in idem', stellen ze dat ze de initieel opgelegde uiterste termijn van 15 maart 2020 om over te gaan tot heraanplant niet konden halen door de lopende procedure bij de Raad van State tegen deze bestuurlijke maatregel, de moeilijkheden door de coronapandemie om het plantgoed te verkrijgen en de plantperiode. Ze stellen dat ze in het licht hiervan uitstel hebben gevraagd en bij beslissing van 8 april 2020 ook hebben verkregen, waarbij de uiterste termijn om over te gaan tot heraanplant is verlengd tot 31 december 2020. Ze herhalen dat ze nog voor de uitspraak van de Raad van State de nodige stappen hebben ondernomen in functie van de uitvoering van de bestuurlijke herstelmaatregel, en zijn overgaan tot heraanplant 'zodra de uitspraak bekend was en het plantseizoen het toeliet'. Ze merken op dat ze niet alleen ongeveer 11.500 euro kosten hebben gemaakt in functie van de herstelmaatregel om het terrein te herbebossen, maar ook een boete hebben betaald voor de ontbossing van 3.700 euro, zodat ze in totaal ongeveer 15.200 euro hebben betaald. Ze herhalen dat ze de bomen op hun terrein enkel hebben gerooid omdat ze ziek waren en om het terrein te herstellen in de oorspronkelijke toestand volgens de Ferrariskaarten zonder bomen, zodat ze het milieumisdrijf niet wetens en willens hebben gepleegd. Ze menen dat hun goede trouw en de ontstentenis van het moreel bestanddeel van het milieumisdrijf door de procureur des Konings is erkend doordat deze niet is overgegaan tot strafrechtelijke vervolging, waarna de gewestelijke entiteit hen een burgerlijke sanctie heeft opgelegd. Ze stellen dat er hen in het licht van de boete voor de

ontbossing geen tweede boete voor het niet tijdig uitvoeren van de opgelegde herstelmaatregel kan worden opgelegd vermits beide aspecten onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

In een derde middel, onder de titel 'schending artikel 13 Grondwet, artikel 6, eerste lid EVRM en het algemeen rechtsbeginsel', stellen ze dat hun recht op toegang tot een bestuursrechter is geschonden doordat de uitvoering van de bestuurlijke herstelmaatregel is nagestreefd ondanks hun lopende procedure tegen deze maatregel bij de Raad van State. Ze menen dat dit beroep de bestuurlijke herstelmaatregel 'logischerwijze schorst, ook al ging de Raad van State niet in op het schorsingsverzoek' omdat 'het immers onzinnig en economisch onverantwoord is om de uitvoering van de herstelmaatregel toch te vorderen ondanks het beroep bij de Raad van State'. Ze stellen dat de gewestelijke entiteit hun 'recht zich in rechte te verzetten tegen een bestuurlijke maatregel miskent door thans impliciet te stellen dat (ze) vroeger hadden moeten overgaan tot beplanting', in de veronderstelling dat dit in het licht van de aangehaalde omstandigheden mogelijk was. In dezelfde zin stellen ze dat 'de beboeting van de overschrijding van de termijn van 43 dagen' neerkomt op de miskenning van het recht om een opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel aan te vechten voor de rechter.

2.

Verwerende partij betwist de middelen. Ter weerlegging van het eerste middel, betwist ze dat de herbebossing laattijdig is uitgevoerd ingevolge overmacht omdat verzoekende partijen niet aantonen dat het tussen de datum van de bestuurlijke maatregel van 8 april 2020 en de uiterste uitvoeringstermijn hiervan van 31 december 2020 volstrekt onmogelijk was om de herstel uit te voeren. Ze stelt dat verzoekende partijen ten onrechte dachten dat de procedure voor de Raad van State schorsend werkt en bovendien maar één boomkweker hebben gecontacteerd. Ze merkt nog op dat de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing bij de begroting van de boete rekening houdt met de vaststelling dat de bestuurlijke herstelmaatregel finaal is uitgevoerd en de boete om die reden met 35% vermindert, terwijl verzoekende partijen niet aantonen dat deze vermindering onredelijk is.

Ter weerlegging van het tweede middel, stelt ze dat voorliggende procedure enkel betrekking heeft op het niet naleven door verzoekende partijen van de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel om het eerder gerooide terrein te herbebossen, terwijl uit de niet naleving hiervan blijkt dat ze niet ter goeder trouw hebben gehandeld. Ze merkt op dat de beslissing van de procureur des Konings om het milieumisdrijf niet strafrechtelijk te vervolgen niet impliceert dat deze erkent dat verzoekende partijen te goeder trouw hebben gehandeld en louter voortvloeit uit opportuniteitsoverwegingen. In zoverre verzoekende partijen zich

beroepen op het non bis in idem-beginsel, stelt ze dat de bestreden boetebeslissing geen betrekking heeft op de ontbossing, waarvoor verzoekende partijen eerder een boete is opgelegd, maar op de niet naleving van de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel, zodat er sprake is van twee onderscheiden boetes voor twee onderscheiden milieumisdrijven, zoals reeds eerder meegedeeld aan eerste verzoekende partij.

Ter weerlegging van het derde middel, wijst ze op de vaststelling dat een bestuurlijke rechtshandeling uitvoerbaar is, zolang ze niet is geschorst, geannuleerd of ingetrokken, terwijl zowel een bestuurlijk beroep tegen een besluit houdende bestuurlijke maatregelen overeenkomstig artikel 16.4.17, §3, lid 1 DABM op zich geen schorsende werking heeft, en dit ook geldt voor een beroep bij de Raad van State, waarbij expliciet in een schorsingsprocedure is voorzien, die door verzoekende partijen bovendien tevergeefs is gevoerd. Ze stelt dat de gewestelijke entiteit het recht op toegang tot de rechter en op een eerlijk proces niet heeft miskend en zich als een loyale procespartij heeft opgesteld, waarbij de bestuurlijke boeteprocedure correct is verlopen. Ze merkt op dat verzoekende partijen redelijkerwijze behoorden te weten dat ze door het niet tijdig uitvoeren van de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel een bijkomende sanctie riskeerden.

3.

Verzoekende partijen volharden in hun wederantwoordnota in hoofddorde in de argumentatie in hun verzoekschrift. Onder de titel 'de overmacht' herhalen ze dat ze na het voor hen ongunstig advies van het auditoraat in de procedure bij de Raad van State tegen de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel zijn overgaan tot de opgelegde herbebossing, maar dat er op dat ogenblik sprake was van overmacht, doordat er tijdens de coronapandemie geen niet-essentiële werken mochten worden uitgevoerd en de aanlevering van bosplantsoen niet kon, terwijl er ook rekening moet worden gehouden met de weersomstandigheden, waardoor de herbebossing onmogelijk voor 15 maart 2020 kon worden gerealiseerd. Ze stellen dat ze de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel, na het aanwenden van hun wettelijke mogelijkheid om daartegen beroep aan te tekenen, wel degelijk hebben uitgevoerd, en menen dat ze, 'los van de procedure voor de Raad van State, de opgelegde termijn nog hadden kunnen halen, indien corona geen roet in het eten had gegooit'. Ze merken daarbij op dat ook de administratie hiermee rekening hield omdat 'de (herstel)termijn op (hun) verzoek werd verlengd tot 31.12.2020', zodat het verweer in voorliggende procedure, dat er geen sprake is van overmacht, ingaat tegen de eigen beslissing om de hersteltermijn te verlengen. Ze benadrukken dat ze 'reeds vooraf gemeld hadden dat de aanplant niet volledig kon gerealiseerd worden voor 31 december 2020 omdat enerzijds de weersomstandigheden er zich niet toe leenden, anderzijds de aanvoer van bomen verstoord was en ze niet tijdig konden

geleverd worden', zodat 'de overschrijding van de termijn met 42 dagen te wijten is aan externe factoren en een geval van overmacht uitmaakt'.

Onder de titel 'eenheid van opzet - non bis in idem & schending artikel 13 Grondwet en artikel 6, eerste lid EVRM', herhalen ze dat 'het rooien van de bomen en het herstel in de vorige toestand één en dezelfde maatregel is'. Ze herhalen ook dat het gegeven 'dat beroepen niet schorsend werken niet afdoen aan de proceseconomische houding van partijen', en dat het 'verplicht bomen aanplanten om ze eventueel later terug te moeten / kunnen verwijderen – en zich derhalve beroepen op een zelfs niet wettelijk vastgelegd principe maar een voorrechtspositie van de overheid-, terwijl men nog in de periode van uitvoerbaarheid zit, het recht op een eerlijk proces schendt'.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater, 16.6.3quinquies, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). Een persoon die opzettelijk opgelegde bestuurlijke maatregelen niet uitvoert of negeert is in beginsel strafbaar (artikel 16.6.1, §2, 1° DABM). De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partijen als overtreders vormt dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om hen een geldboete op te leggen.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluidend eenzelfde persoon als pleger van een milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel

6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

Het milieumisdrijf naar aanleiding waarvan de boete wordt opgelegd vereist als moreel element (algemeen) opzet, dat bestaat uit het wetens en willens handelen. Wetens betekent handelen met kennis van zaken, waarbij de overtreder weet of behoort te weten dat hij de opgelegde bestuurlijke maatregelen moet uitvoeren. Willens betekent bewust handelen, dat wordt verondersteld bij het plegen van de materiële handeling die als de uiting van de vrije en bewuste wil van de overtreder moet worden aanzien, in zoverre deze niet aannemelijk maakt dat er sprake is van een schulduitsluitingsgrond zoals overmacht of onoverkomelijke (rechts)dwaling of van een rechtvaardigingsgrond zoals noodtoestand. Overmacht kan slechts als schulduitsluitingsgrond worden aanvaard als de ingeroepen omstandigheden onvermijdbaar en onvoorzienbaar zijn en niet toerekenbaar zijn aan de overtreder zelf. De gewestelijke entiteit moet dus enkel aantonen dat de overtreder het milieumisdrijf waarvoor een geldboete wordt opgelegd wetens en willens pleegde.

2.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing met betrekking tot het milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partijen, onder de titel 'de toerekenbaarheid aan de overtreder', het volgende:

“ ...

De vaststellingen hebben betrekking op de percelen kadastraal gekend als _____, volgens het gewestplan _____ gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De percelen zijn eveneens gelegen vlakbij het VEN-gebied

Volgens artikel 16.6.1, §2.1° van het DABM worden personen die opzettelijk opgelegde bestuurlijke maatregelen niet uitvoeren bestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met een geldboete van 100 euro tot 100.000 euro of met een van die straffen. De toerekenbaarheid vereist dus zowel het bestaan van het materieel bestanddeel, met name het niet uitvoeren van de bestuurlijke maatregelen, als het bestaan van het moreel bestanddeel, zijnde opzet, van het misdrijf in hoofde van de vermoedelijke overtreder.

De verbalisant stelde op 24 maart 2020 ter plaatse vast dat over de volledige oppervlakte gras werd ingezaaid en dat er geen bomen werden aangeplant. Met het besluit houdende bestuurlijke maatregelen met nummer _____ werd de vermoedelijke overtreder op 25 juli 2019

nochtans bevolen om de verboden ontboste percelen, zoals vastgesteld in het proces-verbaal met nummer _____, terug aan te planten met inheems loofhout voor 15 maart 2020.

De vermoedelijke overtreder was enerzijds eigenaar van de percelen en uitvoerder van de vastgestelde ontbossing en anderzijds diegene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen waren opgelegd. In het schriftelijk verweer van januari 2021 benadrukte de vermoedelijke overtreder dat hij niet van kwade wil was en hij vroeg om begrip dat de aanplant nog niet was gebeurd. Uiteindelijk werd de aanplant uitgevoerd in februari 2021.

Het staat vast dat de bestuurlijke maatregelen met nummer _____ met uitvoeringstermijn voor 15 maart 2020 niet waren uitgevoerd op 24 maart 2020. Dit is het materieel bestanddeel van het misdrijf. Het moreel bestanddeel van het misdrijf vereist een algemeen opzet in hoofde van de vermoedelijke overtreder, wat inhoudt dat hij de verboden handeling wetens en willens heeft gesteld, dus dat hij zich ervan bewust was of dat redelijkerwijs niet kan worden betwist dat hij zich ervan bewust moet zijn geweest dat de gestelde handeling in strijd was met de opgelegde bestuurlijke maatregelen.

Uit het dossier blijkt dat de vermoedelijke overtreder op de hoogte was van het opgelegde herstel, hij diende er zelfs op 12 augustus 2019 een administratief beroep tegen in. Artikel 16.4.17, §3, eerste lid van het DABM bepaalt echter dat het ingediende beroep de bestreden beslissing niet schorst, wat overigens ook expliciet werd vermeld in artikel 5 van de bestuurlijke maatregelen met nummer _____. De vermoedelijke overtreder was dus zonder twijfel op de hoogte van het bevolen herstel, van de gevolgen bij het niet uitvoeren ervan en van de niet-schorsende werking van het beroep.

Na analyse van het dossier kan besloten worden dat de vermoedelijke overtreder niet akkoord was met de opgelegde bestuurlijke maatregelen, terwijl hij wist of redelijkerwijze had moeten weten dat het niet uitvoeren ervan in strijd was met de regelgeving. Hij heeft wetens en willens de opgelegde bestuurlijke maatregelen met nummer BHBM.2019.IM.061 niet (tijdig en volledig) uitgevoerd, zodat ook het moreel bestanddeel van het misdrijf vaststaat.

Gelet op het voorgaande is er sprake van een opzettelijk niet uitvoeren van de opgelegde bestuurlijke maatregelen binnen de vooropgestelde termijn in hoofde van de vermoedelijke overtreder, wat een schending is van artikel 16.6.1, §2.1° van het DABM. Deze feiten vallen daarmee onder de definitie van een milieumisdrijf als bedoeld in artikel 16.1.2, 2° van het DABM, waarvoor een bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd. Het milieumisdrijf staat vast in hoofde van de overtreder.

...”

Verzoekende partijen tonen in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als een milieumisdrijf dat hen kan worden toegerekend en waarvoor hen een boete kan worden opgelegd, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) gereede twijfel bestaat.

3.1.

De gewestelijke entiteit steunt haar oordeel op de met foto's onderbouwde vaststellingen van de verbalisant in het PV, terwijl verzoekende partijen, die hiervan binnen een termijn van veertien dagen na afsluiting een kopie kregen toegestuurd (artikel 16.3.25, lid 1 DABM), niet aanvoeren dan wel aantonen dat dit geen bijzondere bewijswaarde heeft. Ze voeren op zich ook geen betwisting over de vaststelling dat ze geen tijdige uitvoering gaven aan het (eerste) besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 25 juli 2019, dat hen is opgelegd in het kader van de door de verbalisant vastgestelde wederrechtelijke ontbossing van hun percelen, op basis waarvan ze deze percelen voor 15 maart 2020 moesten herbebossen met inheems loofhout. In zoverre ze nog aanvoeren dat ze de hen opgelegde herbebossing van hun terrein uiteindelijk tegen 11 februari 2021, ofwel met een vertraging van slechts 42 dagen, effectief hebben gerealiseerd, gaan ze ten onrechte voorbij aan de vaststelling dat de bestreden boetebeslissing betrekking heeft op het bewust niet tijdig en met name voor 15 maart 2020 naleven van het besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 25 juli 2019. Ze stellen in dit kader onterecht dat er hen vervolgens met het (tweede) besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 8 april 2020 op hun vraag een bijkomende termijn is gegeven tot 31 december 2020 om alsnog over te gaan tot herbebossing. Dit betrof een nieuw besluit houdende bestuurlijke maatregelen, in het kader van de vaststelling in het PV dat het initiële besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 25 juli 2019 niet was uitgevoerd, waarbij er ditmaal ook werd voorzien in een dwangsom als de opgelegde maatregelen niet tijdig en met name voor 31 december 2020 zouden worden uitgevoerd. Uit geen enkel element in het dossier blijkt dat er sprake is van een verlenging van de uitvoeringstermijn van de bestuurlijke herstelmaatregel op vraag van verzoekende partijen of omwille van overmacht. Er werden lastens verzoekende partijen dan ook twee onderscheiden besluiten houdende bestuurlijke maatregelen opgelegd, zodat hun argumentatie over hun goede trouw en de uitvoeringsmoeilijkheden die ze bij de uitvoering van de herstelmaatregel (beweerdelijk) hebben ondervonden dient te worden beoordeeld ten opzichte van het eerste besluit van 25 juli 2019, waarop de bestreden boete is gesteund.

3.2.

Verzoekende partijen maken niet aannemelijk dat het oordeel in de bestreden beslissing, dat ze de hen met het besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 25 juli 2019 opgelegde herbebossing van hun terrein tegen 15 maart 2020 wetens en willens niet hebben uitgevoerd, foutief of kennelijk onredelijk is. Ze maken met name niet aannemelijk dat ze steeds hebben gehandeld als een goede huisvader en dat er in hun hoofde sprake is van een schulditsluitings- of rechtvaardigingsgrond.

In zoverre verzoekende partijen wijzen op de vaststelling dat het beroep tegen de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel van 25 juli 2019 op 15 maart 2020 nog lopende was, waardoor de uitvoering hiervan voorbarig was, gaan ze ten onrechte voorbij aan de vaststelling dat dit beroep geen schorsende werking heeft, zodat dit geen rechtvaardiging vormt om de herstelmaatregel niet tijdig uit te voeren. Het bestuurlijk beroep tegen een besluit houdende bestuurlijke maatregelen heeft overeenkomstig artikel 16.4.17, §3, lid 1 DABM geen schorsende werking, zodat de visie van verzoekende partijen, dat dit niet logisch en economisch onverantwoord is, neerkomt op wettigheidskritiek. Het bestuurlijk beroep van verzoekende partijen bij de bevoegde minister tegen de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel van 25 juli 2019 is op 8 november 2019 verworpen, zodat verzoekende partijen daarna nog ongeveer vier maanden tijd hadden om de herbebossing alsnog voor de uiterste uitvoeringstermijn van 15 maart 2020 te realiseren. Ze wisten bovendien reeds bij de kennisname van de bestuurlijke herstelmaatregel dat een gebeurlijk bestuurlijk beroep hiertegen bij de bevoegde minister geen schorsende werking heeft omdat dit daarin expliciet is vermeld. Ook het jurisdictioneel beroep bij de Raad van State tegen een beslissing van de bevoegde minister in graad van bestuurlijk beroep tegen een besluit houdende bestuurlijke maatregelen heeft geen schorsende werking, zodat de geadresseerde van deze maatregel hiervan de schorsing van de tenuitvoerlegging moet vorderen. Het jurisdictioneel beroep van verzoekende partijen bij de Raad van State tegen de hen opgelegde en door de bevoegde minister bevestigde bestuurlijke herstelmaatregel van 17 januari 2020 is ten gronde verworpen met het arrest van 28 oktober 2021, nadat hun vordering tot schorsing hiervan ook al was verworpen met het arrest van 18 mei 2020. Er wordt daarbij gewezen op de vaststelling dat de Raad van State feitelijk geen uitspraak heeft gedaan over de wettigheid van de opgelegde herstelmaatregel omdat verzoekende partijen tijdens de lopende procedure, in het licht van het voor hen ongunstig advies van het auditoraat, op 27 augustus 2021 afstand van hun beroep hebben gedaan. Hieruit blijkt dat verzoekende partijen al hun rechtsmiddelen tegen de hen opgelegde herstelmaatregel konden en hebben uitgeput, terwijl ze overigens geen beroep meer hebben ingesteld tegen het nieuwe besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 8 april 2020 en hiertegen ook in voorliggende procedure geen ernstige wettigheidskritiek aanvoeren. Er wordt daarbij nog opgemerkt dat verzoekende partijen uiteindelijk tegen 11

februari 2021 effectief uitvoering hebben gegeven aan de bestuurlijke herstelmaatregel, terwijl de procedure ten gronde bij de Raad van State tegen deze door de bevoegde minister bevestigde maatregel op dat ogenblik nog hangende was, en ze hiervan finaal slechts op 27 augustus 2021 afstand hebben gedaan. In het licht van hun argumentatie in voorliggende procedure valt dan ook niet in te zien waarom ze de hen opgelegde herstelmaatregel eerst alsnog, maar laattijdig uitvoerden, om vervolgens afstand te doen van het daartegen nog lopende jurisdictioneel beroep vooraleer de Raad van State zich ten gronde uitspreekt.

In zoverre verzoekende partijen wijzen op enkele praktische moeilijkheden bij de uitvoering van de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel, tonen ze niet aan dat deze moeilijkheden in het licht van de concrete omstandigheden redelijkerwijze moeten worden beschouwd als overmacht in hun hoofde. Uit de samenlezing van de voorliggende stukken en de argumentatie van verzoekende partijen in voorliggende procedure, blijkt duidelijk dat ze bewust hebben geopteerd om de uitkomst van hun niet schorsend beroep tegen de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel van 25 juli 2019 (minstens zo lang mogelijk) af te wachten vooraleer hieraan uitvoering te geven, zodat ze de uiterste uitvoeringstermijn voor de herbebossing van 15 maart 2020 bewust voorbij hebben laten gaan. Hun standpunt, dat het onder meer omwille van proceseconomische redenen onlogisch was om ondanks de lopende beroepsprocedure toch al tijdig uitvoering te geven aan deze herstelmaatregel, neemt niet weg dat ze als normale vooruitziende personen, in het licht van de concrete omstandigheden en in het bijzonder de duidelijke bewoordingen in het besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 25 juli 2019, op de hoogte waren van de vaststelling dat hun beroep geen afbreuk deed aan de noodzaak om de opgelegde herstelmaatregel tijdig uit te voeren. Dit betreft dan ook geen omstandigheid die onvermijdbaar en onvoorzienbaar was en hen niet kan worden toegerekend. Ze tonen bovendien niet concreet aan de hand van stukken aan dat ze de bestuurlijke herstelmaatregel van 25 juli 2019 omwille van de coronapandemie en de weersomstandigheden onmogelijk tegen uiterlijk 15 maart 2020, ofwel binnen een termijn van meer dan zeven maanden, konden uitvoeren. In zoverre ze deze omstandigheden aanhalen als verschoningsgrond voor het niet tijdig tegen 31 december 2020 uitvoeren van de bestuurlijke herstelmaatregel van 8 april 2020, wordt herhaald dat dit een nieuw besluit houdende bestuurlijke maatregelen betrof, waarbij het initiële besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 25 juli 2019 wegens de niet uitvoering hiervan (met artikel 5) is opgeheven en waarbij er ook is voorzien in een dwangsom als de herbebossing (opnieuw) niet wordt gerealiseerd tegen 31 december 2020. Deze argumentatie kan dan ook hoogstens worden aangevoerd in het kader van de gebeurlijke invordering van dwangsommen vanaf 1 januari 2021 tot en met de herbebossing, overeenkomstig artikel 3.1 van het besluit houdende bestuurlijke maatregelen van 8 april 2020, waarop voorliggende procedure geen betrekking heeft.

Verzoekende partijen tonen dan ook niet afdoende aan de hand van stukken aan dat de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing redelijkerwijze niet kon vaststellen dat ze bewust niet overgingen tot tijdige uitvoering van de op 25 juli 2019 opgelegde bestuurlijke maatregelen en er een schending voorligt op artikel 16.6.1, §2, 1° DABM.

3.3.

Verzoekende partijen verwijzen voorts tevergeefs naar het feit dat ze uiteindelijk alsnog overgingen tot de opgelegde herbebossing van hun percelen. Dit doet op zich geen afbreuk aan het bestaan van het milieumisdrijf houdende het wetens en willens niet naleven van de bestuurlijke maatregel van 25 juli 2019, terwijl er aan de nieuwe bestuurlijke herstelmaatregel van 8 april 2020 bovendien een dwangsom was gekoppeld. In zoverre ze wijzen op de kostprijs van de herbebossing, wordt opgemerkt dat de bestreden beslissing bij de beoordeling van de omstandigheden rekening houdt met vaststelling dat verzoekende partijen hun terrein uiteindelijk, in uitvoering van de nieuwe bestuurlijke herstelmaatregel van 8 april 2020, alsnog hebben herbebost, naar aanleiding waarvan de boete wordt herleid, terwijl verzoekende partijen niet aanvoeren dat deze herleiding kennelijk onredelijk is.

3.4.

Verzoekende partijen stellen tenslotte tevergeefs dat ze elk al een bestuurlijke geldboete van 1.750 euro hebben gekregen en betaald voor de wederrechtelijke ontbossing van hun terrein. De bestreden boete wordt zoals gesteld opgelegd omdat ze de hen opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel van 25 juli 2019 bewust niet hebben uitgevoerd, zoals overigens ook duidelijk blijkt uit de brief aan verzoekende partijen van 9 juli 2020 houdende de opstart van voorliggende bestuurlijke boeteprocedure. Hoewel deze bestuurlijke herstelmaatregel tot herbebossing van hun terrein wordt opgelegd naar aanleiding van de eerdere wederrechtelijke ontbossing hiervan, betreffen het wederrechtelijk ontbossen en het opzettelijk niet uitvoeren van een bestuurlijke herstelmaatregel naar aanleiding van deze ontbossing twee onderscheiden milieumisdrijven, die elk afzonderlijk kunnen worden gesanctioneerd met een bestuurlijke geldboete. Verzoekende partijen maken dan ook niet aannemelijk dat de bestreden boetebeslissing de uitkomst is van een tweede strafvervolgung van dezelfde strafbare feiten als deze waarvoor ze zich al eerder moesten verantwoorden en waarvoor ze al een bestuurlijke boete hebben gekregen en betaald.

De middelen worden verworpen.

B. Vierde middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partijen verwijten de gewestelijke entiteit dat de bestreden boete pas na een onredelijk lange termijn van 48 maanden is opgelegd, terwijl zijzelf slechts een termijn van één maand kregen om zich te verweren en daarna niets meer van het dossier hebben vernomen. Ze herhalen in navolging van hun overige middelen dat ze mede hierdoor dachten dat hun dossier naar aanleiding van de wederrechtelijke ontbossing van hun terrein, waarvoor ze reeds een boete kregen en betaalden, was afgesloten.

2.

Verwerende partij wijst op de vaststelling dat er in de bestreden beslissing rekening is gehouden met de overschrijding van de redelijke termijn en dat de boete om die reden gemotiveerd is herleid met ongeveer 50%.

3.

Verzoekende partijen volharden in hun wederantwoordnota in de argumentatie in hun verzoekschrift.

Beoordeling door de Raad

1.

Als de gewestelijke entiteit een milieumisdrijf wil bestraffen met een alternatieve bestuurlijke geldboete, dient ze bepaalde termijnen in acht te nemen. Ze beschikt hiervoor enerzijds over een termijn van vijf jaar na de datum van afsluiting van het proces-verbaal dat voor het milieumisdrijf is opgesteld, waarna de mogelijkheid tot het opleggen van een geldboete vervalst (artikel 16.4.30 DABM). Dit is een vervaltermijn, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan niet langer bevoegd is om een geldboete op te leggen. Ze dient anderzijds haar voornemen om een geldboete op te leggen binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings over het niet strafrechtelijk behandelen van het milieumisdrijf aan de vermoedelijke overtreder over te maken (artikel 16.4.36, §1 DABM). Ze kan de vermoedelijke overtreder daarbij eerst, alvorens een geldboete op te leggen, een voorstel doen om een geldsom te betalen binnen een bepaalde termijn, naar aanleiding waarvan de procedure tot oplegging van een geldboete wordt geschorst (artikel 16.4.36, §3 DABM). Als de vermoedelijke overtreder hierop niet tijdig ingaat wordt de boeteprocedure hervat (artikel 16.4.36, §4, lid 2 DABM). Ze beschikt daarna over een termijn van 180 dagen om te beslissen over het opleggen van een geldboete, waarna ze haar beslissing binnen een

termijn van 10 dagen aan de overtreder moet betekenen (artikel 16.4.37, lid 1 DABM). Dit zijn ordeterminen, waarvan de schending op zich niet wordt gesanctioneerd, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan nog altijd bevoegd is om een geldboete op te leggen en de bestreden beslissing om die reden niet noodzakelijk moet worden vernietigd.

De gewestelijke entiteit heeft op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder de redelijke termijneis, als onderdeel van het zorgvuldigheidsbeginsel, wel de plicht om binnen een redelijke termijn een beslissing te nemen. Onder het begrip ‘kennelijk onredelijke termijn’ verstaat het College een termijn die zodanig laattijdig is dat het niet meer redelijk kan worden geacht om de overtreder alsnog de normale voor het milieumisdrijf decretaal toepasselijke bestuurlijke punitieve sanctie op te leggen. De redelijke termijnvereiste manifesteert zich ten aanzien van de gewestelijke entiteit als de verplichting om te handelen als een goede huisvader en moet in het licht van de vijfjarige verjaringstermijn, als absolute grens waarbinnen een geldboete kan worden opgelegd, worden geëvalueerd naargelang de concrete omstandigheden. Hierbij kunnen tal van factoren een rol spelen, zoals de complexiteit van het dossier, het gedrag van de bestuurlijke overheden en de houding van de overtreder. De gebeurlijke vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden leidt op zich niet noodzakelijk automatisch tot de vernietiging van de bestreden beslissing. De gevolgen hiervan moeten opnieuw worden beoordeeld naargelang de concrete omstandigheden en dit zowel uit het oogpunt van de bewijslevering als van de opportuniteit tot het opleggen van een sanctie en de omvang ervan. Het komt in eerste instantie aan de gewestelijke entiteit toe om binnen haar discretionaire bevoegdheid te oordelen over de (boeteverlagende) gevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn. Het College oefent hierop een wettigheidscontrole uit en gaat met name na of de boetebeslissing op dat punt niet kennelijk onredelijk is.

3.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag rekening houdt met de ernst van het milieumisdrijf, de frequentie en de omstandigheden waarin het is gepleegd of beëindigd, waaronder de overschrijding van haar beslissingstermijn. Ze overweegt daarover onder de titel ‘de hoogte van de geldboete’ met name het volgende:

“ ...

i. De omstandigheden

...

De gewestelijke entiteit ging per schrijven van 9 juli 2020 over tot kennisgeving van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De

boetebeslissing moet binnen een termijn van honderdtachtig dagen na deze kennisgeving genomen worden (artikel 16.4.37 DABM). Deze termijn van honderdtachtig dagen is een termijn van orde, waarvan de overschrijding niet gesanctioneerd wordt.

Hoewel de beslissingstermijn inmiddels ruim is verstreken, is de gewestelijke entiteit van oordeel dat het opzettelijk niet uitvoeren van opgelegde bestuurlijke maatregelen een ernstig feit is en dat het lange termijnverloop op zich geen reden mag zijn om de overtreder aan sanctionering te laten ontsnappen, te meer omdat uit het dossier blijkt dat het herstel pas werd uitgevoerd na het opleggen van bestuurlijke maatregelen met flankerende dwangsom.

Met het alsnog opleggen van een bestuurlijke geldboete kan het primaire doel, namelijk leedtoevoeging door middel van een punitieve sanctie, bereikt worden. Het afschrikwekkend effect dat van de boete uitgaat, moet de overtreder motiveren om in de toekomst te allen tijde opgelegde bestuurlijke maatregelen tijdig en volledig uit te voeren. Gelet op de nakende verjaring van de feiten en rekening houdende met de concrete elementen in het dossier, acht de gewestelijke entiteit het in dit geval passend en redelijk om het boetebedrag te verlagen tot 3.500 euro.

...”

4.

Verzoekende partijen maken niet aannemelijk dat de beoordeling in de bestreden beslissing van de gevolgen van de overschrijding door de gewestelijke entiteit van haar termijn om een boetebeslissing te nemen, niet afdoende is gemotiveerd en kennelijk onredelijk is in het licht van de ernst van het milieumisdrijf. Ze tonen met name niet aan dat de gewestelijke entiteit de haar toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend, door het boetebedrag van 7.015 euro meetbaar te verlagen met 3.515 euro tot 3.500 euro in totaal of 1.750 euro per persoon, en dat er redenen zijn om de boete bijkomend te verminderen omwille van het tijdsverloop van de boeteprocedure.

4.1

Zoals blijkt uit het administratief dossier en door verzoekende partijen niet wordt betwist, wordt het PV, naar aanleiding waarvan de bestreden boete is opgelegd, afgesloten op 15 april 2020. De procureur des Konings beslist vervolgens op 11 mei 2020 om het milieumisdrijf niet strafrechtelijk te behandelen, waarvan de gewestelijke entiteit op 18 mei 2021 in kennis wordt gesteld. De gewestelijke entiteit brengt verzoekende partijen vervolgens op 9 juli 2020 op de hoogte van het voornemen om haar eventueel een bestuurlijke geldboete op te leggen, in het kader waarvan verzoekende partijen tijdig een schriftelijk verweer indienen, waarna ze op 26 maart 2025 beslist om de bestreden boete op te leggen. De gewestelijke entiteit heeft de termijn van 180 dagen, waarbinnen ze in beginsel moet beslissen over het opleggen van een

geldboete, en die een aanvang neemt vanaf de kennisgeving aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen hiertoe, dus met ongeveer vijftig maanden overschreden. Verzoekende partijen betwisten niet dat de vervaltermijn van de gewestelijke entiteit, waarbinnen ze voor het milieumisdrijf een geldboete kan opleggen, op dat ogenblik nog niet was verstreken. Ze verwijten de gewestelijke entiteit enkel onbehoorlijk bestuur.

4.2

De gewestelijke entiteit oordeelt in de bestreden beslissing dat het, ondanks de overschrijding van haar beslissingstermijn, alsnog is aangewezen om een boete op te leggen. Ze meent dat het lange tijdsverloop, in het licht van de ernst van de feiten en de vaststelling dat verzoekende partijen de herstelmaatregel pas hebben uitgevoerd na een nieuwe bestuurlijke herstelmaatregel met flankerende dwangsom, geen reden mag zijn om verzoekende partijen aan sanctionering te laten ontsnappen, en dat het primaire doel van een bestuurlijke geldboete, met name leedtoevoeging door een punitieve sanctie, alsnog kan worden bereikt. Ze meent echter dat de opgelegde boete omwille van het lange tijdsverloop moet worden herleid met ongeveer 50%. Hieruit blijkt dat de gewestelijke entiteit erkent, dat de redelijke termijn waarbinnen de boeteprocedure in het licht van de concrete omstandigheden moest worden afgehandeld, dermate is overschreden, dat dit gegeven moet leiden tot een boetevermindering, om het mogelijk nadeel dat verzoekende partijen hebben geleden door het onredelijk lang uitblijven van een boetebeslissing te herstellen. Ze steunt zich hiervoor op concrete motieven en niet op loutere stijlclausules, waarbij ze concreet aangeeft van welk boetebedrag ze vertrekt en hoeveel dit wordt verlaagd. Het College kan dan ook, in het kader van de legaliteitstoets waarmee het is belast, beoordelen of de toegepaste vermindering van de boete niet kennelijk onredelijk is in het licht van de termijnoverschrijding en de gegevens van het dossier.

4.3.

Verzoekende partijen maken niet aannemelijk dat ze door het lange tijdsverloop van de bestuurlijke boeteprocedure zichtbaar schade of nadelen hebben ondervonden. Ze reiken alleszins geen concrete elementen aan, waaruit blijkt dat het mogelijks door hen geleden nadeel, door het overschrijden door de gewestelijke entiteit van de ordetermijn om een boetebeslissing te nemen, niet adequaat is hersteld door de herleiding van de boete met ongeveer de helft. Het lange tijdsverloop had in voorliggende procedure zelfs tot gevolg dat de gewestelijke entiteit de uiteindelijke realisatie van de opgelegde herstelmaatregel nog kon meenemen in bij de begroting van de boete als boeteverlagende omstandigheid. Verzoekende partijen tonen ook niet aan dat een bestraffing in het licht van de ernst van de feiten niet langer passend en noodzakelijk is. Ze maken met name niet aannemelijk dat de beoordeling in de

bestreden beslissing van het eerste waarderingscriterium van de ernst van de feiten, waarnaar de gewestelijke entiteit verwijst, foutief of kennelijk onredelijk is, en voeren hierover op zich zelfs geen betwisting. Ze tonen tenslotte niet aan, dat de door de gewestelijke entiteit toegepaste herleiding van de boete, naar aanleiding van het tijdsverloop van de bestuurlijke boeteprocedure, niet evenredig is met de termijnoverschrijding en de concrete gegevens van het dossier.

4.4

In zoverre verzoekende partijen aanvoeren dat ze naar aanleiding van de kennisgeving van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen slechts beschikten over een termijn van één maand om een schriftelijk verweer in te dienen, wordt vastgesteld dat ze op 21 juli 2020 een schriftelijk verweer hebben ingediend en dat uit geen enkel element blijkt dat ze hun hoorrecht hierdoor niet adequaat konden uitoefenen. Ze gaan bovendien voorbij aan de vaststelling dat ze ook op 18 januari 2021 en 3 februari 2021 nog bijkomende verweerelementen hebben bijgebracht, die door de gewestelijke entiteit ook zijn meegenomen in haar beoordeling en in functie waarvan de boete is verlaagd.

Het middel wordt verworpen.

V. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 200 euro rolrechten en 910 euro (geïndexeerde) rechtsplegingsvergoeding voor verwerende partij, zijn ten laste van verzoekende partijen.

Dit arrest is uitgesproken op 27 augustus 2026 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,